

Objaśnienia przyjętych wartości do Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Grabica na lata 2024-2028

Obowiązek sporządzenia Wieloletniej Prognozy Finansowej jest jedną z zasadniczych zmian wprowadzonych ustawą z dnia 27 sierpnia 2009 roku odnoszących się do zagadnień gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego. Regulacja ta stwarza możliwość kompleksowej analizy sytuacji finansowej jednostki oraz możliwość oceny podejmowanych przedsięwzięć z perspektywy ich znaczenia dla samorządu. W zamyśle prawodawcy wieloletnia prognoza finansowa jednostki samorządu terytorialnego ma być instrumentem nowoczesnego zarządzania finansami publicznymi.

W Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Grabica zastosowano wzory załączników (załącznik nr 1 oraz załącznik nr 2 do uchwały) zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 10 stycznia 2013 roku w sprawie wieloletniej prognozy finansowej jednostki samorządu terytorialnego (t.j. Dz. U. 2021 poz. 83).

Podstawą opracowania Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Grabica jest uchwała budżetowa na 2024 rok, wartości planowane na koniec III kwartału 2023 roku, dane sprawozdawcze z wykonania budżetu Gminy Grabica za lata 2022 i 2021 oraz Wytyczne Ministra Finansów dotyczące stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych, będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw (aktualizacja – 3 października 2023 r.). W kolumnie pomocniczej dotyczącej przewidywanego wykonania w 2023 roku wprowadzono wartości, zgodnie z aktualnym planem budżetu Gminy Grabica na dzień przyjęcia uchwały, z uwzględnieniem korekt w zakresie rzeczywistego wykonania budżetu w 2023 r.

Art. 227 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (t.j. Dz. U. 2023 r. poz. 1270 z późn. zm.) zakłada, iż wieloletnia prognoza finansowa obejmuje okres roku budżetowego oraz co najmniej trzech kolejnych lat budżetowych. Z ust. 2 powołanego artykułu wynika, iż prognozę kwoty długu, stanowiącą integralną część wieloletniej prognozy finansowej, sporządza się na okres, na który zaciągnięto lub planuje się zaciągnąć zobowiązanie.

Na dzień podjęcia uchwały, spłatę zobowiązań przewiduje się do roku 2028. Kwoty wydatków wynikające z limitów wydatków na przedsięwzięcia nie wykraczają poza okres prognozy kwoty długu. W związku z powyższym, Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy Grabica została przygotowana na lata 2024-2028.

Założenia makroekonomiczne

Przy opracowaniu prognozy pozycji budżetowych Gminy Grabica wykorzystano trzy podstawowe mierniki koniunktury gospodarczej – dynamikę realnej PKB, dynamikę średniorocznej inflacji (CPI) oraz dynamikę realnego wynagrodzenia brutto w gospodarce narodowej. Na ich podstawie oszacowano wartości dochodów i wydatków Gminy Grabica, co dzięki konstrukcji i zaawansowanym metodom dokonywania obliczeń, pozwoli realizować w przyszłości właściwą politykę finansową jednostki.

Zgodnie z zaleceniami Ministra Finansów, prognozę wskazanych pozycji oparto o Wytyczne dotyczące stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw. Ostatnia dostępna aktualizacja ww. wytycznych miała miejsce 3 października 2023 r., a dane wynikające z powołanego dokumentu prezentuje tabela poniżej.

Tabela 1. Dane makroekonomiczne przyjęte do wyliczeń prognozy

Rok	Dynamika realna PKB	Dynamika średnioroczna inflacji (CPI)	Dynamika realnego wynagrodzenia brutto w gospodarce narodowej
2025	3,40%	4,10%	2,80%
2026	3,10%	3,10%	2,80%
2027	3,00%	2,50%	2,50%
2028	2,80%	2,50%	2,60%

Źródło: Wytyczne dotyczące stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw. Aktualizacja – 3 października 2023 r. (www.mf.gov.pl), Warszawa 2023.

Prognozę oparto o następujące założenia:

1. dla roku 2024 przyjęto wartości wynikające z uchwały budżetowej;
2. dla lat 2025-2028 prognozę wykonano poprzez indeksację o wskaźniki: dynamiki średniorocznej inflacji (CPI), dynamiki realnej PKB oraz dynamiki realnej wynagrodzeń brutto w gospodarce narodowej.

Podzielenie prognozy w powyższy sposób pozwala na realną ocenę możliwości inwestycyjno-kredytowych Gminy Grabica.

Zgodnie z przyjętym założeniem, dochody i wydatki bieżące w roku 2024 uwzględnione w WPF wynikają z wartości zawartych w uchwale budżetowej na 2024 rok. Od 2025 roku dochody i wydatki bieżące ustalono za pomocą wskaźników inflacji, wskaźnika dynamiki PKB oraz wskaźnika dynamiki realnej wynagrodzeń brutto. W tym celu, posłużono się metodą indeksacji wartości bazowych o odpowiednio przypisany dla każdej kategorii budżetowej wskaźnik. Waga zmiennej makroekonomicznej oznacza w jakim stopniu dochody lub wydatki zależą od poziomu wskaźnika z danego roku. Indeksowana zostaje wartość na rok przyszły.

Sposób indeksacji za pomocą wag przedstawia poniższy wzór:

$$Y_1 = (Y_0) \cdot (1 + P + I + W + S)$$

gdzie:

Y_1 – wartość prognozowana danej kategorii dochodów bądź wydatków budżetowych;

Y_0 – wartość danej kategorii dochodów bądź wydatków budżetowych w roku poprzedzającym;

$P = w_i^{PKB} \cdot PKB_i$ – waga wskaźnika PKB przemnożona przez wskaźnik PKB w danym roku;

$I = w_i^{CPI} \cdot CPI_i$ – waga wskaźnika inflacji przemnożona przez wskaźnik inflacji w danym roku;

$W = w_i^{WYN} \cdot WYN_i$ – waga wskaźnika dynamiki realnej wynagrodzeń przemnożona przez wskaźnik dynamiki realnej wynagrodzeń w danym roku;

S – współczynnik stałego wzrostu.

1. Dochody

Prognozy dochodów Gminy Grabica dokonano w podziałach merytorycznych, a następnie sklasyfikowano w podziały wymagane ustawowo. Podział merytoryczny został sporządzony za pomocą paragrafów klasyfikacji budżetowej i objął dochody bieżące i majątkowe.

Dochody bieżące prognozowano w podziale na:

1. dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych;
2. dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych;
3. subwencję ogólną;
4. dotacje i środki przeznaczone na cele bieżące;
5. pozostałe dochody (m. in.: podatki i opłaty lokalne, grzywny i kary pieniężne, wpływy z usług, odsetki od środków na rachunkach bankowych), w tym: z podatku od nieruchomości.

Dochody majątkowe prognozowano w podziale na:

1. dochody ze sprzedaży majątku;
2. dotacje i środki przeznaczone na inwestycje.

1.1. Dochody bieżące

Uwzględniając dotychczasowe kształtowanie się dochodów budżetu Gminy Grabica oraz przewidywania na następne lata, w poszczególnych kategoriach dochodów bieżących posłużono się metodą indeksacji wartości bazowych o odpowiednio przypisany dla każdej kategorii budżetowej wskaźnik, za pomocą następujących wag:

Tabela 2. Wagi dla danych makroekonomicznych przyjęte do wyliczeń prognozy dochodów bieżących

Wyszczególnienie	Lata	Dynamika realna PKB	Dynamika średnioroczna inflacji (CPI)
dochody z udziału w PIT	2025-2028	100,00%	0,00%
dochody z udziału w CIT	2025-2028	100,00%	0,00%
subwencja ogólna	2025-2028	100,00%	0,00%
dotacje bieżące	2025-2028	100,00%	0,00%
pozostałe, w tym:	2025-2028	100,00%	0,00%
z podatku od nieruchomości	2025-2028	100,00%	0,00%

Źródło: Opracowanie własne.

Podatek od nieruchomości

Stosownie do przepisów ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, wysokość stawek podatku od nieruchomości nie może przekroczyć górnych granic stawek kwotowych ogłoszonych przez Ministra Finansów. W roku budżetowym wpływy z tytułu podatku od nieruchomości zaplanowano w oparciu o planowane na 2024 r. stawki podatku od nieruchomości oraz zasób nieruchomości Gminy Grabica, który stanowi przedmiot opodatkowania. Wysokość wpływów z podatku od nieruchomości na 2024 r. ustalono więc na poziomie 13 000 000,00 zł, co stanowi 106,56% dochodów z tego tytułu planowanych do uzyskania na koniec 2023 r.

W latach następnych zakłada się wzrostowy trend wpływów z tego podatku i zwiększanie dochodów będących konsekwencją planowanego wzrostu stawek podatkowych oraz corocznego przyrostu przedmiotów opodatkowania związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej oraz budynków mieszkalnych.

Udział w podatkach centralnych

Jako że ta grupa dochodów pozostaje w bardzo silnym związku z sytuacją makroekonomiczną kraju, przy szacowaniu dochodów z tytułu udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych (PIT) oraz od osób prawnych (CIT) w okresie prognozy wzięto pod uwagę prognozowane wskaźniki makroekonomiczne, zgodnie z wagami przedstawionymi w tabeli powyżej.

Subwencje i dotacje na zadania bieżące

Planowaną kwotę subwencji ogólnej oraz dotacji celowych z budżetu państwa (innych niż środki na dofinansowanie realizacji projektów europejskich) na 2024 rok przyjęto w oparciu o informacje przekazane przez Ministra Finansów. W kolejnych latach prognozy założono wzrost kwoty otrzymywanych dotychczas cyklicznych subwencji i dotacji celowych z budżetu państwa w oparciu o prognozowane wskaźniki makroekonomiczne, zgodnie z wagami przedstawionymi w tabeli powyżej.

1.2. Dochody majątkowe

Waloryzacji o wskaźniki makroekonomiczne nie poddano dochodów o charakterze majątkowym. Dochody majątkowe, w tym przede wszystkim dochody ze sprzedaży majątku pozbawione są regularności, a ich poziom uzależniony jest od czynników niezależnych, jak np. koniunktura na rynku nieruchomości.

W roku budżetowym nie zaplanowano dochodów ze sprzedaży mienia.

W 2024 roku zaplanowano dotacje oraz środki przeznaczone na inwestycje w wysokości 6 813 209,00 zł, które wiążą się z uzyskaniem bezzwrotnego dofinansowania na realizację zadań przedstawionych m.in. w załączniku nr 2 do Wieloletniej Prognozy Finansowej. Dotacje obejmują środki na realizację nizej wymienionych zadań:

1. Remont drogi Kafar-Brzoza
2. Remont drogi Władysławów-Wola Bykowska
3. Termomodernizacja budynku SP w Brzozie
4. Budowa żłobka w Grabicy – refundacja poniesionych wydatków w latach 2022-2023.

Dotacje oraz środki na inwestycje zaplanowano również w roku 2025 w kwocie 3 210 000,00 zł.

2. Wydatki

Prognozy wydatków Gminy Grabica dokonano w podziale na kategorie wydatków bieżących i wydatków majątkowych.

2.1. Wydatki bieżące

Poziom prognozowanych wydatków bieżących zdeterminowany jest zakresem realizowanych zadań oraz możliwościami finansowymi. Priorytetem w zakresie planowania wydatków było zapewnienie odpowiednich środków na utrzymanie dotychczasowego zakresu i poziomu usług świadczonych na rzecz mieszkańców. Wydatki bieżące prognozowano w podziale na:

1. wynagrodzenia i składki od nich naliczane;
2. wydatki związane z obsługą zadłużenia, w tym odsetki i dyskonto;
3. pozostałe wydatki bieżące.

Uwzględniając dotychczasowe kształtowanie się wydatków budżetu Gminy Grabica oraz przewidywania na następne lata, w poszczególnych kategoriach wydatków bieżących posłużono się metodą indeksacji wartości bazowych o odpowiednio przypisany dla każdej kategorii budżetowej wskaźnik makroekonomiczny. Szczegóły przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 3. Wagi dla danych makroekonomicznych przyjęte do wyliczeń prognozy wydatków bieżących

Wyszczególnienie	Lata	Dynamika realna PKB	Dynamika średnioroczna inflacji (CPI)	Dynamika realnego wynagrodzenia brutto w gospodarce narodowej
wynagrodzenia i pochodne	2025-2028	0,00%	0,00%	100,00%
inne	2025-2028	0,00%	100,00%	0,00%

Źródło: Opracowanie własne.

Wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń

Zgodnie z założeniami przyjętymi przy prognozie dochodów, dla wydatków bieżących w roku 2024 przyjęto wartości wynikające z uchwały budżetowej. W 2024 r. w budżecie Gminy Grabica wydatki na wynagrodzenia pochodne od wynagrodzeń zabezpieczono w wysokości 18 304 606,00 zł, co stanowi zmianę w stosunku do przewidywanego wykonania na koniec 2023 r. o kwotę 2 163 427,73 zł. W latach 2025-2028 dokonano indeksacji wydatków na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń w oparciu o wagi wskaźników makroekonomicznych, zgodnie z wartościami przedstawionymi w tabeli powyżej.

Poręczenia i gwarancje

W okresie prognozy Gmina Grabica nie planuje wydatków z tytułu poręczeń i gwarancji.

Odsetki i dyskonto

Wydatki na obsługę długu skalkulowano w oparciu o obowiązujące stawki WIBOR jak również warunki wynikające z zawartych umów (w przypadku zobowiązań historycznych). Zgodnie z projekcją inflacji opublikowaną przez Narodowy Bank Polski, osiągnęła ona szczyt w pierwszym kwartale 2023 roku. Od tego momentu prognozowany jest spadek inflacji, która z końcem 2024 powinna kształtować się na poziomie między 5% a 7%. Do kalkulacji kosztów obsługi długu przyjęto zgodnie z powyższym, że skorelowany z inflacją poziom stóp procentowych w okresie prognozy będzie relatywnie powoli spadać, natomiast dynamika spadku poziomu stóp procentowych będzie wolniejsza od dynamiki spadku poziomu inflacji i do ustabilizowania poziomu stóp procentowych dojdzie w 2029 roku. W związku z powyższym odsetki skalkulowano w oparciu o prognozę własną WIBOR.

Dodatkowo, w prognozie WPF uwzględniono również koszty obsługi zobowiązania planowanego do zaciągnięcia.

Pozostałe wydatki bieżące

W prognozie WPF pozostałe wydatki bieżące zostały skalkulowane w oparciu o indeksację o wskaźniki inflacji i PKB, zgodnie z założeniami przedstawionymi w tabeli powyżej.

2.2. Wydatki majątkowe

Wydatki majątkowe obejmują przede wszystkim przedsięwzięcia inwestycyjne, które ujęto w załączniku nr 2 do Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Grabica na lata 2024-2028.

3. Wynik budżetu

Wynik budżetu w prognozowanym okresie jest ściśle powiązany z przyjętymi założeniami do prognozy dochodów i wydatków.

W budżecie na 2024 r. zaplanowano ujemną różnicę pomiędzy dochodami i wydatkami budżetowymi. Wynik budżetu planuje się na poziomie -3 674 057,04 zł, a jego pokrycie planuje się z:

1. kredytów, pożyczek lub papierów wartościowych – 3 674 057,04 zł;

Fakt prognozowania w oparciu o dane makroekonomiczne o niewielkiej zmienności powoduje zrównoważony i stabilny wzrost dochodów oraz wydatków bieżących, któremu można przypisać cechy statystyczne.

Tabela 4. Wynik budżetu Gminy Grabica

Rok	Dochody [zł]	Wydatki [zł]	Wynik budżetu [zł]
2024	51 104 744,96	54 778 802,00	-3 674 057,04
2025	48 986 768,00	47 354 435,00	1 632 333,00
2026	47 195 848,00	45 563 515,00	1 632 333,00
2027	48 611 724,00	47 361 724,00	1 250 000,00
2028	49 972 852,00	48 722 852,00	1 250 000,00

Źródło: Opracowanie własne.

4. Przychody

W okresie objętym prognozą zaplanowano przychody budżetowe.

W roku budżetowym przychody zaplanowano na poziomie 5 000 000,00 zł. Przychody Gminy Grabica w 2024 r. obejmują:

1. kredyty, pożyczki lub emisję papierów wartościowych – 5 000 000,00 zł;

5. Rozchody

W roku budżetowym oraz w okresie prognozy planuje się rozchody budżetowe. Rozchody Gminy Grabica obejmują spłaty rat kapitałowych kredytów i pożyczek oraz wykup papierów wartościowych.

W zakresie zawartych umów, rozchody Gminy Grabica zaplanowano zgodnie z harmonogramami. W tabeli poniżej spłatę ww. zobowiązań przedstawiono w kolumnie „Zobowiązanie historyczne”.

Spłatę zobowiązania planowanego do zaciągnięcia ujęto w latach 2025-2028. W tabeli poniżej spłatę ww. zobowiązań przedstawiono w kolumnie „Zobowiązanie planowane”.

Tabela 5. Spłata zaciągniętych i planowanych zobowiązań Gminy Grabica

Rok	Zobowiązanie historyczne [zł]	Zobowiązanie planowane [zł]	Zobowiązania razem [zł]
2024	1 325 942,96	0,00	1 325 942,96
2025	382 333,00	1 250 000,00	1 632 333,00
2026	382 333,00	1 250 000,00	1 632 333,00
2027	0,00	1 250 000,00	1 250 000,00
2028	0,00	1 250 000,00	1 250 000,00

Źródło: Opracowanie własne.

6. Kwota długu

Na dzień 31.12.2023 r. kwota zadłużenia, wykazana w pozycji 6. Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Grabica na lata 2024-2028, w kolumnie pomocniczej WPF „2023 przewidywane wykonanie” wynosi 2 090 608,96 zł. Na koniec 2024 roku kwotę długu planuje się na poziomie 5 764 666,00 zł.

W stosunku do dochodów ogółem pomniejszonych o dotacje i środki o podobnym charakterze oraz powiększonych o przychody z tytułów określonych w art. 217 ust. 2 pkt 4-8 ustawy o finansach publicznych, nieprzeznaczone na sfinansowanie deficytu budżetowego, planowana kwota długu na koniec 2024 roku wyniesie 14,55%.

Tabela 6. Informacja o wysokości kwoty długu w latach 2023-2025

Rok	Planowana kwota długu na koniec roku [zł]	Podstawa wskaźnika* [zł]	Relacja
2024	5 764 666,00	39 630 644,96	14,55%
2025	4 132 333,00	40 957 407,00	10,09%

*dochody pomniejszone o dotacje i środki o podobnym charakterze oraz powiększone o przychody z tytułów określonych w art. 217 ust. 2 pkt 4-8 ustawy o finansach publicznych, nieprzeznaczone na sfinansowanie deficytu budżetowego

Źródło: Opracowanie własne.

7. Relacja z art. 242 ustawy o finansach publicznych

W budżecie na 2024 r. zaplanowano dodatnią różnicę pomiędzy dochodami i wydatkami bieżącymi. W związku z powyższym, Gmina Grabica zachowuje relację określoną w art. 242 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

Tabela 7. Wynik budżetu bieżącego Gminy Grabica

Rok	Dochody bieżące [zł]	Wydatki bieżące [zł]	Wynik budżetu bieżącego [zł]	Wynik budżetu bieżącego, skorygowany o środki [zł]
2024	44 271 535,96	38 937 292,32	5 334 243,64	5 334 243,64
2025	45 776 768,00	37 254 435,00	8 522 333,00	8 522 333,00
2026	47 195 848,00	38 321 929,00	8 873 919,00	8 873 919,00
2027	48 611 724,00	39 258 727,00	9 352 997,00	9 352 997,00
2028	49 972 852,00	40 248 733,00	9 724 119,00	9 724 119,00

Źródło: Opracowanie własne.

8. Relacja z art. 243 ustawy o finansach publicznych

Informację na temat kształtowania się relacji z art. 243 ustawy o finansach publicznych w okresie prognozy Gminy Grabica przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 8. Kształtowanie się relacji z art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych

Rok	Obsługa zadłużenia (fakt. i plan. po wyłączeniach)	Maksymalna obsługa zadłużenia (wg planu po III kwartale)	Zachowanie relacji z art. 243 (w oparciu o plan po III kwartale)	Maksymalna obsługa zadłużenia (wg przewidywanego wykonania)	Zachowanie relacji z art. 243 (w oparciu o przewidywane wykonanie)
2024	3,73%	15,75%	TAK	16,47%	TAK
2025	4,18%	11,03%	TAK	11,75%	TAK
2026	3,98%	11,70%	TAK	12,01%	TAK
2027	2,94%	14,72%	TAK	15,03%	TAK
2028	2,84%	17,80%	TAK	18,11%	TAK

Źródło: Opracowanie własne.

Dane w tabeli powyżej wskazują, że w całym okresie prognozy Gmina Grabica spełnia relację, o której mowa w art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych. Spełnienie dotyczy zarówno relacji obliczonej na podstawie planu na dzień 30.09.2023 r. jak i w oparciu o kolumnę „2023 przewidywane wykonanie”.

Podsumowanie

Wartości wykazane w pozostałych pozycjach WPF, w tym:

- finansowanie programów, projektów lub zadań realizowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy (kolumna od 9.1 do 9.4.1.1);
- informacje uzupełniające o wybranych kategoriach finansowych (kolumna od 10.1 do 10.11)

stanowią informacje uzupełniające względem pozycji opisanych powyżej. Zostały przedstawione w WPF zgodnie z obowiązującym stanem faktycznym, na podstawie zawartych umów i porozumień.

SKARBNIK GMINY

mgr Dorota Bednarczyk